

KATOLIK

wychodzi w każdy Czwartek.

ABONAMENT:

W Milwaukee za rok cały...\$1 50

Numer pojedynczy.....30

W innych krajach.....2.00

Wszelkie listy i korespondencje adresować należy:

Prof. JOHN KUK,

Cor. Lincoln & 1. Ave.

MILWAUKEE, WISCONSIN

Wydawca: Ka. W. GRUTZKA

Entered at the Milwaukee P. O. as second class mail matter.

ADVERTISING RATES.

Space	Week	Mo.	3 Mo.	6 Mo.	1 yr.
1 inch	50c	\$1.25	\$2.50	\$5.00	\$10.00
2 inch	\$1.00	2.50	4.50	8.00	15.00
3 inch	1.50	3.75	6.25	12.00	20.00
1/2 col.	2.50	5.50	10.00	20.00	30.00
1/4 col.	4.50	12.00	18.00	30.00	50.00
1 col.	7.00	20.00	30.00	40.00	100.00

Kolej Syberyjska.

Usiłowania rosyjskiego rządu względem osiedlenia Syberyi trwają już półtrzecia wieku. Gdzie tylko klimat i gatunek gruntu umożliwiają trudnienie się rolnictwem, zakłada rząd małe stacje wojskowe, przy których nie było jednak początkowo mowy o trudnieniu się uprawy; zarówno więc wojsku, jak myśliwym musiano sprowadzać zboże z Rosyi europejskiej. Zapobiegając więc tej niedogodności, starał się rząd rosyjski już w połowie 17-go wieku zachęcać swych wolnych chłopów, czyli tak zwanych odnoworców z nad rzeki Kamy do przesiedlania się za Ural, a mianowicie darowaniem podatków, udzielaniem subwencji lub dostarczaniem potrzebnych narzędzi i naczyń rolniczych. Od czasu do czasu wysyłano tam dziewczęta, aby dostarczyć sposobności kozakom i żołnierzom do ożenienia i osiedlenia się w pobliżu stacji wojskowych. Nawet zbiegów poddanych za czasów pańszczyzny tolerowano, jeżeli na Sybir uchodzili.

Zrazu zostawiał rząd zupełną dowolność we wyborze miejsca i rozległości osady przybywającym włóścianom. Z czasem atoli począł starać się o dostarczanie wolnych gruntów przybywającym osiedleńcom. Cały obszar jest własnością korony z wyjątkiem kilkudziesięciu tysięcy hektarów, należących do prywatnych osób. Osiedleńcy tylko używają gruntu i płać za to pogłowne; nie mają żadnych praw trwałych nawet co do tego używania i muszą się w miarę przyrostu osadników stosować do regulacji rządu. W mniejszych tylko parcelach wolno im także za opłatą pewnej sumy ryczałtowo nabywać grunt na własność. Forma jednakże posiadania z tytułu używania od formy posiadania z tytułu własności nie wiele się różni, dopóki jest przestrzeni pod dostatkiem. Gdy jednak obszary się zaludniają, wtenczas wyjaśni się prawo własności, a włóścianie zmuszeni są kontentować się okrojonymi przestrzeniami używanych gruntów. Przy takich zaś regulacjach służy za miarę zasadniczą przestrzeń 18 desiatyn (około 35 akrów) na każdego męskiego członka gminy. Oprócz tego są jeszcze obszary, tak zwane rezerwowe na wypadek późniejszych podziałów. Rząd bowiem nie wydziela nigdy gruntu pojedynczym osiedleńcom, lecz całej gminie, która w miarę wzrostu według tejże zasady, nowy podział przedsięwzię. Pomimo, że przyrost ludności rosyjskiej w Europie na 1 1/2 miliona cenią, nie zdołana w przeciągu dwóch wieków zachęcić do przesiedlania się na wielki rozmiar,

gdyż w przeciągu ostatnich 80 lat naszego wieku tylko po 10—20 tysięcy głów rocznie się przesiedlało z głębi Rosyi Europejskiej na Sybir. Teraz dopiero spotęgował rząd starania w tym kierunku: wymierza grunta i wydziela przyhyszom i stara się zadawałniać nie tylko fizyczne lecz duchowe potrzeby osiedleńców, to też przybywa ich tam rocznie po 200 tysięcy. Usiłowania te równocześnie prowadzi rząd z budową kolei tak systematycznie, aby nie były bez skutku zarówno dla agrykultury jak dla politycznego stanowiska jej w Azji.

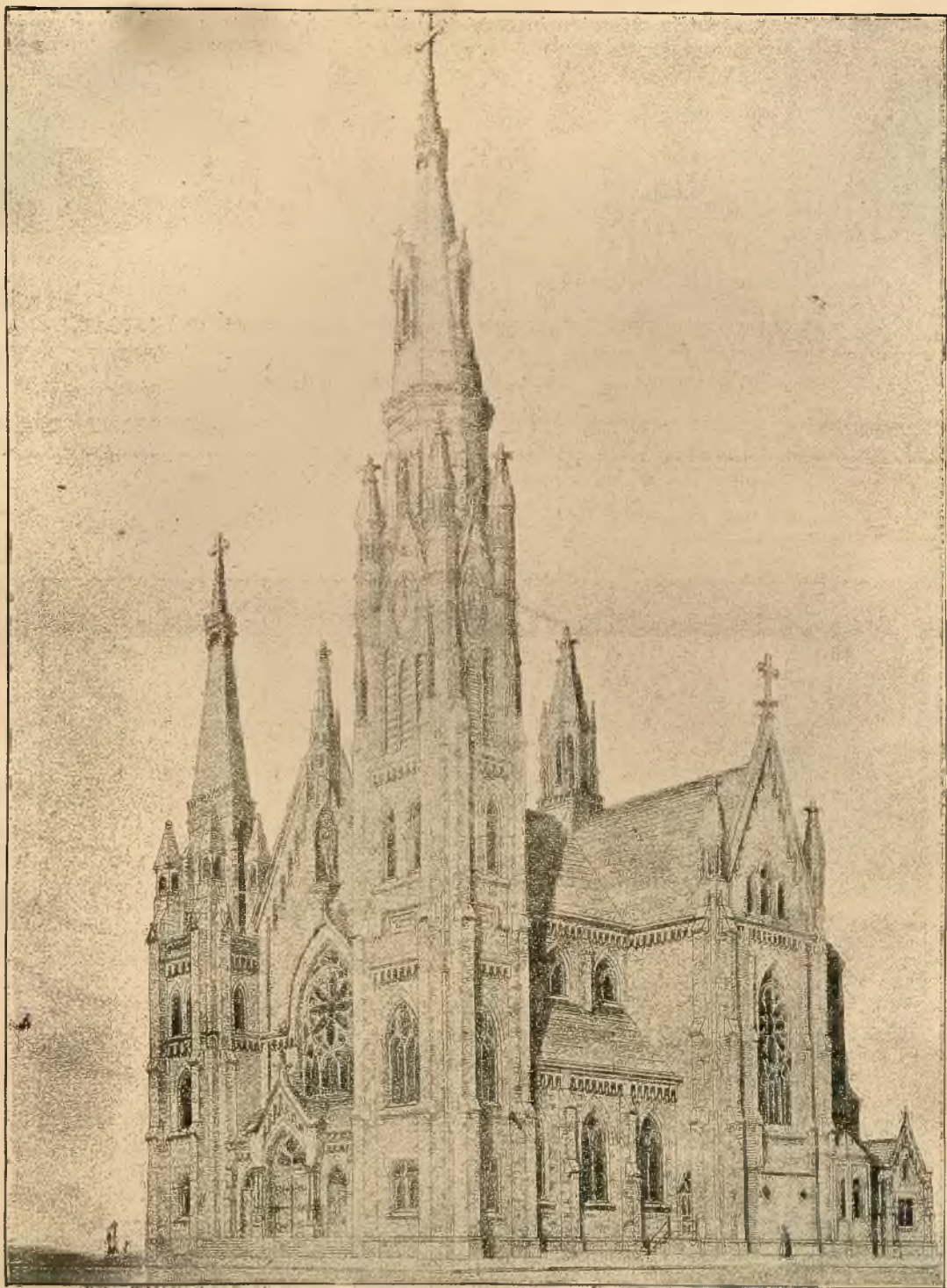
Przed i za kładącymi szyny kolejowe robotnikami postępują zachęcenia ich widokiem osiedleńcy, a cały obszar do uprawy zdatury zapełnia się przybyszami. Za osiedleniem pójdzie w ślad badanie skarbów we wnętrzu gór Altajskich, Jabłonowskich, Stano-wojskich i t. d., a dalej regulacja dróg wodnych, na które ogromne rzeki: Ob, Jenisaj i Lena z ich dopływami, od wieków czekają. Dla tego też komitet budowy kolei syberyjskiej główną uwagę zwrócił na skolonizowanie pustych obszarów, przez które budowę kolei prowadzi.

Ostatnie sprawozdanie tego komitetu z pięcioletniej jego czynności wykazuje systematyczną w tej mierze pracę. Pierwszym celem komitetu w sprawie osiedlania było danie sposobności poznania stosunków syberyjskich, mającym chęć przesiedlenia się przez zaufanych pełnomocników, których przewóz do miejsc odnośnych odbywa się za tak niską cenę, iż ta ostatnia służy niemal na uniknięcie twierdzenia „za darmo”.

Powtóre jest wolno oglądającym na miejscu obszary, zajmować takowe nominalnie w posiadanie swych mocodawców. Tym sposobem pozostają chcący się przesiedlić tak długo na swych stanowiskach, dopóki nowego siedliska nie przygotowano dla nich zupełnie. Ceny jazdy istnieją dla przesiedlających się tylko najniższe, a jeszcze i te subwencyonuje rząd, czyli udziela na nie zaliczek równie jak i na zakupno potrzebnych przyborów do życia i gospodarstwa rolnego. W miarę zaś podrożenia tych przedmiotów na Syberyi, posyła rząd gotowe narzędzia, naczynia i sprzęty, zakupione po taniej cenie w Europie. Rewizyi lekarskiej podlegają przesiedlający się dwa razy: przy wsiadaniu na kolej syberyjską i przed wysiadaniem z niej na miejscu przeznaczenia. Chorych zatrzymują na stacjach sanitarnych.

40 kościołów i 31 szkół pobudowano od r. 1897 dotąd wzdłuż kolei, a 70 kościołów i 55 szkół jest oprócz tego w budowie. Wszędzie jest kolej na usługach kolonizacyi; nawet pocztowe stacje ciągną się szeregiem wzdłuż niej. 5,500.000 desiatyn (6 milionów hektarów) wymierzono kolonistom w ciągu ostatnich lat pięciu; lecz już nie 18 ale tylko 15 desiatyn liczą na jednego osadnika. Zaopatrywanie we wodę osadników i osuszanie moczar odbywa się wszędzie równocześnie z wymierzaniem gruntów.

Licząc w tym samym stosunku, jak dotąd grunta, wystarczy ich w samym dobrym klimacie dla 5 1/2 miliona ludzi, nie licząc w to obszaru Ussuri i Amuru, które podobno rząd rosyjski kozakami osiedlić zamysła.

Kościół parafii św. Kazimierza w Milwaukee, Wis.

Plan budowy kościoła w parafii św. Kazimierza, sporządzony przez architekta E. Brielmaiera, a przyjęty przez parafian przedstawia piękną i obszerną świątynię, mającą stanąć w najbliższej przyszłości na narożniku ulic Clarke i Bremen w stylu gotyckim z cegły z ozdobami z kamienia ciosowego na fundamencie kamiennym. Rozległość, objęta fundamentami, zajmuje przestrzeń 70 stóp szerokości i 108 długości z miejscami do siedzenia dla 1,200 osób. Średnia nawa ma według planu wynosić 58 stóp wysokości, zaś główna wieża dosięgać ma 190 stóp, oprócz tej jest w planie uwydatniona i druga, nieco niższa.

Koszt budowy obliczony jest na \$60,000.00.

Ze Rzymu.

Doroczna uroczystość Wielkiej Mszy w dzień koronacyi Ojca św. budziła w r. b. — z łatwo zrozumiałych względów — najwyższe zainteresowanie. Nie do uwierzenia prawie było, aby ten dostojny starzec dziewięćdziesięcioletni zdolny był wkrótce po przebyciu ciężkiej operacyi zniesić trudy tej wielkiej ceremonii, zwłaszcza, że lekarze jeszcze przed paru dniami odradzali stanowczo Jego Świątobliwości brania w niej udziału. A jednak duch zwyjący! Postać Papieża zajaśniała nad zgromadzonym ze wszystkich stron kuli ziemskiej tłumem i błogosławieństwo apostołskie spłynęło z przed ołtarza Piotrowego na chylące się kornie głowy. Telegramy rzymskie dają następujący obraz tej wielkiej uroczystości: Już od godziny 7 rano w niedzielę (16go kwietnia. otoczyły wojska kordonem plac św. Piotra. Ze wszystkich stron miasta płynęły olbrzymie tłumy, pragnące dostać się do katedry. Loggię, z której przedtem Papież udzielał błogosławieństwa światu, zastąpił szarem płótnem na znak żałoby z powodu niewoli papieskiej. O godzinie 8mej otwierają się wrota świątyni i wkrótce siedmiesięcioletni, sięgający z górą tłum napęła olbrzymią bazylikę. Dwie godziny trzeba czekać — to też gorąco i wycieki ludzkie w końcu tak nieznośne, że setki kobiet pada zemdlonych. Wynoszą je do przygotowanych zawczasu posterunków lekarskich. O godz. 10 i pół dochodzi do szczytu gorączka oczekiwanian, tłum zaczyna się niepokoić. Na prawo od tronu wzniesionego w głównej nawie świątyni, urządzono trybunę dla ciała dyplomatycznego, na lewo zaś — drugą dla arystokracji rzymskiej. Przez długość nawy głównej dwa szeregi żołnierzy papie-

skich utrzymuje wolną drogę dla uroczystego pochodu, w tłumie zaś widnieją czapki niedźwiedzie papieskich kabinierów i helmy gwardyi szwajcarskiej, przybranej w strój średniowieczny. Halabardy błyszczą, szambelanowie papiescy w pelerynach i aksamitnych i wielkich białych fryzach spieszą tu i tam. Między szpalerami ukazują się Kardynałowie w czerwonych szatach i płaszczach gronostajowych. Książęta kościoła udają się do kaplicy Pieta, dla przyjęcia Ojca św. Nagle wśród tłumu rozlega się szmer. Osoby zajmujące miejsca w loggiach dostrzegły z wysokości Ojca św. w kaplicy Pieta. Z lektyki wychodzi sam bez nieczyjej pomocy i zbliża się do stołu, na którym rozłożone 100 przedmiotów należących do stroju ceremonialnego. Kardynałowie i szambelanowie podają Ojcu św. pojedyncze części stroju i pomagają przybrać się w nie. Tymczasem tłum niecierpliwi się coraz bardziej — i gdy nareszcie uchylają się zasłony kaplicy i rozlegają się odgłosy trąb, przebiega po tłumie drzenie, podnoszą się krzyki: “Eccolo! Eccolo!” oto on! Tysiące chustek powiewa, z wszystkich piersi grzmi okrzyk: “Niech żyje!” — zagłuszając tony muzyki. Powoli zbliża się wspaniała procesya. Ciężki, złotem przetykany strój, wielka tyara — zdają się przyniatającymi Ojca św. Nagle, energicznym ruchem ręki odrzuca Jego Świątobliwość fałdy ciężkiego płaszcza, wstaje z białych poduszek “sedia gestatoria” i drżącą dłonią błogosławi na prawo i na lewo tłumy, wnoszące frenetyczne okrzyki we wszystkich językach kuli ziemskiej. I tak unosi się Ojciec św. nad tą masą głów ludzkich. On, Namiestnik Chrystusowy, otoczony całym wspaniałym orszakiem Kardynałów i Świętego dworu i oto — majestat Papieństwa zarysowuje się we

wielkiej swej potędze. Orszak przybył przed stopnie tronu. Kapela sykstyńska grać przestaje. Ojciec św. zajmuje miejsce na tronie i rozpoczyna się Msza święta, którą celebruje X. Kardynał Mazzella. Jego Świątobliwość słucha w skupieniu ducha Mszy św., a kiedy celebrans podnosi Przenajświętszy Sakrament, a chór Palestyny, gdyby pieśń anielskie wznosi się pod sklepienia świątyni, wszyscy wraz z Ojcem św. zginają kolana.

Największe rzeczy na świecie.

Największym ogrodzeniem na świecie jest druciany płot, długości 1236 mil w Australii. Chowane są po za tem ogrodzeniem króliki.

Największym tunelem jest tunel świętego Gotarda w Szwajcaryi na kolei między Luzerne i Medyolanem. Długość tunelu wynosi 9 1/2 mili, a kosztta przebiecia wynosiły 45 milionów dolarów.

Największym murem jest mur chiński, w 200 r. przed Narodzeniem Chrystusa. Jest on długi 1280 mil, wysoki 20 stóp i gruby 25 stóp.

Największy dzwon znajduje się na świątyni Buddy w Tokio, w Japonii. Waży on 1,700,000 funtów i jest 4 razy większy niż “car-kołokół” moskiewski.

Największa beczka znajduje się w Norymberdze. Ma ona 51 stóp wysokości i 105 w średnicy. Podczas balu urządnego z okoliczności wykończenia tej beczki, zmieściło się na dnie jej przeszło 500 osób, nie licząc muzykantów i kelnerów.

Największym szlachcizmem są tak zwane “stockyards” w Chicago. Przedstawiają one wartość 10 milionów dol. Biją w nich dziennie 20 tysięcy wołów, 20 tysięcy baranów i 120 tysięcy wieprzów.

Książki do nabożeństwa i różańce.

Najodpowiedniejsze prezenty dla PRZYSTĘPUJĄCYCH DO PIERWSZEJ KOMUNII ŚW.

Mamy do sprzedania w największej ilości gatunków i czer. Na książkach do nabożeństw drukuje się imiona nabywców bez osobnej płacy.

Wieniec i bukiety

na maslinie białe róże i zielone liście.

Świece do pierwszej komunii św. z ozdobami i gładkie.

Bilety do komunii św. i Bierzowania.

Stańcyrowe lub litografowane po angielsku, niemiecku i polsku

sprowadzający i wyrabiający

PRZYBORY KOŚCIELNE. STATUY, SZATY, STACYE DROGI KRZYŻOWEJ, itd.

Sztandary bractw, odznaki i regalia wyrabia się na obałunek za krótkim zawiadomieniem.

M. H. WILTZIUS & CO., 429 E. Water ul.

Największy szyci znajdują się na wyspie Wielkiej Kanaryjskiej, na północnym zachód od Afryki. Jest on położony na wysokości 600 stóp po nad powierzchnią morza i składa się z wyrazów “Grand Canary Engineering Co.”, których każda litera jest 15 stop szeroka i 30 stóp długa.

Największym wiszącym mostem na świecie jest most brooklyński. Długość jego wynosi 5,989 stóp, koszt \$15,000,000. Po moście tym przechodzi rocznie przeszło 45 milionów ludzi.

Największym kanałem jest Suezki otwarty w roku 1869. Długość jego wynosi 95 mil, głębokość 26 stóp, koszt zaś \$1,000,000,000. Dochodu rocznego przynosi ten kanał \$15,000,000.

Największym miastem jest Londyn, posiadający 4,250,000, to jest tyle co Paryż, Berlin, Petersburg i Rzym razem. Londyn leży w czterech powiatach i żeby przejechać wszystkie jego ulice, robiąc dziennie 10 mil, trzeba by było iść 9 lat.

Największym kościołem jest katedra św. Piotra w Rzymie. Długość jej wynosi 622 stóp, szerokość 446 stóp, wysokość 448. Budowa Katedry rozpoczęła się w r. 1450, a ukończona w r. 1880. 43 Papieży żyło i zmarło przez czas budowania świątyni. Koszt budowy wynosiły 70 milionów.

Największym posągim jest statua wolności w zatoce nowojorskiej. Wysokość jej wynosi 151 stóp, nie licząc piedestału, wysokiego na 88 stóp. W głowie tego posagu może się zmieścić swobodnie 50 ludzi.

CO SIĘ DZIŚ DZIEJE Z ROZPACZY?

Rozpacz dzieło szatana, Kiedy kogoś owiadnie. Zebrała czy tam pana, Osiada w duszy na dnie, Miotając na wsze strony Jadem belzebubowym. Zanim szatan wielożył. Będzie czysto duchowym. Nim się jednak przeprawi W zagrobowe ciemności, Żywy się wprzód osławi Z piekielnych namietności: Jeden z rozpaczy pije, Drugi zmierza do wody, Inny powróz na szyję Gotuje dla wygody, Albo kulę w łeb godzi. Gdy mu jadu uczucie Wściekłość w duszy zapłodzi, Lub wybiera otrucie. Czego jednak w rozpaczy Dotychczas nie czyniono, To dziś wcale inaczej! Pożyna modne grono: Zamiast kuli, powroza Albo zwykłej truciizny, Gdy im dojmie że zgroza, Kłamstwem poją ran bliźny. A choć kłamstwo w rozpaczy Nie wiele im pomoże, Owszem jako siepaczy Napiętnować ich może. Te jednak doświadczenie Najświeższe nas poucza, Ze dziś kłamią szalenie, Gdy im rozpacz dokujeza.

NAJWIĘKSZY SKŁAD

OBUWIA

południowej stronie.

Tutaj znajdziecie najlepszy towar, największy wybór i najniższe ceny.

WAL. CZECHORSKI, 487 ul. Mitchell.

BRACIA GAWIN,

709-711 Windlake Ave.

Mają na składzie wszelkie porządki ciesielskie, drzwi, okna, okiennice, ryny, szeczotki, mieszane farby, naczynia granitowe i wielki zapas pieców gazalinowych.

E. Brielmaier & Sons, ARCHITEKCI I NADZORCY.

Wykonują plany na kościoły, szkoły i klasztory.

Biuro i pomieszkanie:

Róg 2-iej i ul. Sherman, Milwaukee.

Fabrykanci mebli kościelnych, ołtarzy, ambon, i t. d.

Najlepszy i najczystszy materiał na Dzwony Kościelne z miedzi i żelaza.

Gardiner Campbell & Sons, OREGON ST. MILWAUKEE.

NAJLEPSZE WINA

na składzie u

Jakoba Best,

457-459 East Water.

Szczególnie poleca się nadzwyczaj dobre importowane wino po bardzo umiarkowanej cenie pod nazwą

“E. HAHNHEIMER KNOPF”.

CHICAGO & NORTHWESTERN RAILWAY

DEPARTURE FROM FOOT OF WISCONSIN STREET	MILWAUKEE	
	LEAVE	ARRIVE
Chicago, Madison, Kansas and Waukegan	4:55 am	10:50 am
	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
St. Paul, Minneapolis and the Northwest	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Waukegan and Madison	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Fond du Lac, Oshkosh, Neenah, Appleton and Green Bay	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Appleton, Green Bay, Marinette and Menominee, Mich.	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Neenah and Janesville	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Lacrosse, Winona, Minnesota and South Dakota	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Janesville	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Ashland, Rhinelander, Ironwood and Hurley	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Port Washington, Sheboygan and Manitowish	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am
Ripon, Green Lake and Princeton	7:15 am	10:50 am
	9:30 am	10:50 am
	11:45 am	10:50 am
	1:00 pm	10:50 am
	3:15 pm	10:50 am

*Daily. †Daily except Sunday. ‡Sunday. §Sunday.